

Het competitiebegin van de Pro League 2014-2015 in cijfers

24 juli 2014. Vice-kampioen Standard en Charleroi trappen vrijdagavond in een Waalse derby de Jupiler Pro League terug op gang. Veel clubs hebben nog heel wat huiswerk voor de boeg en lijken niet klaar voor het seizoensbegin. Aangezien een goede start van cruciaal belang is in een competitie met slechts dertig speeldagen, berekende ik welke clubs het zwaarste programma voor de voeten krijgen in de beginweken van het aanstaande seizoen.

Yves Vanderhaeghe debuteert zondagavond als hoofdtrainer van KV Kortrijk op het veld van Zulte Waregem. Het wordt de eerste wedstrijd van een op het eerste zicht pittig programma voor de manschappen van de voormalige Rode Duivel. De Kerels moeten in de eerste zes weken van de competitie immers op bezoek bij Zulte Waregem, KV Mechelen en AA Gent. Tussendoor krijgen ze ook nog Standard, Racing Genk en KV Oostende over de vloer in het eigen GuldenSporenstadion. Mijn analyse van de voorbije drie seizoenen in de Jupiler Pro League toont dat het programma van de Kortrijkzanen inderdaad niet van de poes is. Ook nieuwkomers Moeskroen-Péruwelz en Westerlo, AA Gent en Cercle Brugge zijn maar beter meteen op de afspraak.

Geen magische formule

De moeilijkheidsgraad van een programma valt moeilijk te voorspellen. Ieder seizoen opnieuw laten een aantal clubs het onverwacht afweten terwijl andere clubs boven verwachting presteren. Denk bijvoorbeeld aan KV Oostende dat een jaar geleden als promovendus onderaan de prognoses bengelde, maar het reguliere seizoen op een knappe negende plaats afsloot. Of aan Cercle Brugge dat twee seizoenen geleden onverwacht als laatste de competitie afsloot op een serieuze achterstand van het geteisterde Beerschot. De Vereniging kon haar hachje toen pas redden na stuntwerk van invaltrainer Lorenzo Staelens in play-off III en de eindronde.

Deze analyse steunt op de resultaten van de voorbije seizoenen in de Jupiler Pro League om de moeilijkheidsgraad van een programma te bepalen. De invloed van zowel positieve als negatieve uitschieters neemt af door niet alleen de resultaten van vorig seizoen te beschouwen. De moeilijkheid van een programma hangt af van de kwaliteit van de tegenstanders. Deze analyse stelt de kwaliteit van een club voor als het percentage van de behaalde punten tijdens de laatste drie seizoenen. Aangezien de meeste clubs meer punten sprokkelen in eigen huis dan op verplaatsing, berekende ik een afzonderlijk percentage voor hun thuis- en uitwedstrijden. Standard won vorig seizoen tien van haar vijftien thuiswedstrijden, speelde er vier gelijk en verloor er één. De Rouches hielden dus 34 van de 45 te verdienen punten thuis en totaliseren daarmee een percentage van 75,6%. Aangezien alle waarden gemakkelijheidshalve met duizend vermenigvuldigd worden, krijgt Standard de waarde 756 voor deze prestatie.

	Gewogen gemiddelde		'13 — '14		'12 — '13		'11 — '12	
	Thuis	Uit	Thuis	Uit	Thuis	Uit	Thuis	Uit
Anderlecht	837	508	822	444	844	644	911	578
Club Brugge	749	597	778	622	644	556	822	533
Zulte Waregem	736	447	822	356	600	800	511	156
Standard	722	637	756	733	622	489	756	378
Lokeren	607	511	667	467	489	644	511	467
Racing Genk	603	454	533	467	733	489	733	289
KV Kortrijk	538	344	511	356	556	311	667	356
AA Gent	478	471	467	511	422	333	689	556
KV Oostende	471	267	489	267	438	267	438	267
Cercle Brugge	469	188	533	200	267	44	556	467
KV Mechelen	450	308	422	267	489	422	533	289
Charleroi	444	307	444	311	444	311	438	267
Moeskroen-Péruwelz	438	267	438	267	438	267	438	267
Lierse	437	239	467	244	356	222	444	244
Westerlo	427	251	438	267	438	267	333	111
Waasland-Beveren	418	267	422	267	400	267	438	267

De bovenstaande tabel bevat de waarden voor alle zestien clubs in de Jupiler Pro League tijdens de voorbije drie seizoenen in zowel hun thuis- als uitwedstrijden. Het gemiddelde over de drie seizoenen is gewogen waarbij het seizoen 2013-2014 een gewicht van 65% heeft, het seizoen 2012-2013 een gewicht van 25% en het seizoen 2011-2012 een gewicht van 10%. Recentere resultaten wegen op deze manier zwaarder door om de kwaliteit van een club te bepalen. Niet alle clubs vertoefden de voorbije drie seizoenen echter voortdurend in eerste klasse. Deze clubs, zoals promovendi Westerlo en Moeskroen-Péruwelz, krijgen een thuiswaarde van 438 en een uitwaarde van 267. Dit zijn de gemiddelde waarden voor het eerste seizoen van de acht clubs die de voorbije vijf seizoenen naar de Jupiler Pro League promoveerden. Het gaat om Sint-Truiden in het seizoen 2009-2010, Lierse en Eupen in het seizoen 2010-2011, Leuven en Bergen in het seizoen 2011-2012, Charleroi en Waasland-Beveren in het seizoen 2012-2013 en KV Oostende in het seizoen 2013-2014.

De tabel toont eveneens de moeilijke relatie van AA Gent met haar nieuwe thuishaven. De Buffalo's verteerden de verhuis van het Ottenstadion naar de Ghelamco Arena erg moeilijk en behaalden vorig seizoen zelfs meer punten op verplaatsing dan in eigen huis. De hoge uitwaarde van Standard voor het

voorbijge seizoen valt eveneens op. De Luikenaars behaalden maar liefst 73,3% van de te verdienen punten buitenshuis. Naast Standard slaagden enkel Club Brugge met 62,2% en AA Gent met 51,1% erin om op verplaatsing meer dan de helft van de punten weg te kapen.

Een moeilijk begin voor de nieuwkomers

Ik bereken de moeilijkheid van een programma als de som van de waarden van de tegenstanders. Hoe hoger deze som, hoe lastiger het programma. Een moeilijkere tegenstander behaalt immers een hoger percentage van de te verdienen punten. Het programma van KV Kortrijk op de eerste zes speeldagen heeft een moeilijkheid van 3021. Deze moeilijkheid is de som van de waarden van Zulte Waregem in thuiswedstrijden met 736, Standard in uitwedstrijden met 637, KV Mechelen in thuiswedstrijden met 450, Racing Genk in uitwedstrijden met 454, KV Oostende in uitwedstrijden met 267 en ten slotte AA Gent in thuiswedstrijden met 478. Een moeilijkheid van 3021 duidt op een zwaar programma. Enkel Moeskroen-Péruwelz met 3100, Westerlo met 3050 en Cercle Brugge met 3039 bekomen namelijk een hogere waarde voor hun eerste zes speeldagen.

De moeilijkheid van een programma voor enkele speeldagen krijgt pas betekenis wanneer ze in verhouding wordt gezet tot de moeilijkheid van het programma voor het volledige seizoen. Aangezien iedere club een ander programma heeft, verschilt ook de moeilijkheid voor het volledige seizoen. Landskampioen Anderlecht moet het bijvoorbeeld niet tegen zichzelf opnemen, terwijl voor Moeskroen-Péruwelz de verplaatsing naar het Astridpark één van de op papier lastigste opdrachten van het seizoen is.

De onderstaande tabel toont het aandeel dat de eerste zes speeldagen hebben in de moeilijkheid van het programma van iedere club. De zesde speeldag is de laatste speeldag voor het sluiten van de transfermarkt op zondag 31 augustus om middernacht. Charleroi kent met een aandeel van zo'n 20% een evenwichtig seizoensbegin. Zes clubs krijgen een zwaarder dan gemiddeld seizoensbegin voorgeschoteld terwijl de overige negen clubs een lichter dan gemiddeld seizoensbegin moeten afwerken. KV Kortrijk heeft met een aandeel van 21,6% het op één na zwaarste programma voor de eerste zes speeldagen. Het programma is zo'n 8% zwaarder dan het gemiddelde programma voor alle clubs. Promovendus Moeskroen-Péruwelz heeft de twijfelachtige eer om het klassement aan te voeren. De fusieclub dankt haar koppositie onder andere aan verplaatsingen naar Anderlecht en Standard en het bezoek van Zulte Waregem. De Henegouwers blijven KV Kortrijk met een aandeel van 21,9% nipt voor. Westerlo en Cercle Brugge zijn de twee andere clubs wiens aandeel van de eerste zes speeldagen boven 21% uitstijgt.

	Volledig seizoen	Eerste zes speeldagen	Aandeel eerste zes speeldagen	Verhouding tot het gemiddelde
Moeskroen-Péruwelz	14179	3100	21.9%	+9.4%
KV Kortrijk	14001	3021	21.6%	+7.9%
Westerlo	14205	3050	21.5%	+7.4%
Cercle Brugge	14226	3039	21.4%	+6.8%
AA Gent	13934	2893	20.8%	+3.9%
Lokeren	13765	2822	20.5%	+2.5%
Charleroi	14133	2821	20.0%	-0.1%
Zulte Waregem	13701	2719	19.8%	-0.7%
Waasland-Beveren	14198	2805	19.8%	-1.2%
KV Mechelen	14125	2788	19.7%	-1.3%
Standard	13524	2611	19.3%	-3.4%
KV Oostende	14145	2713	19.2%	-4.0%
Racing Genk	13825	2629	19.0%	-4.9%
Club Brugge	13537	2538	18.7%	-6.2%
Lierse	14207	2614	18.4%	-8.0%
Anderlecht	13539	2487	18.4%	-8.1%

Uittredend landskampioen Anderlecht staat daarentegen voor het in theorie gemakkelijkste seizoensbegin met een aandeel van 18,4%. De eerste echte uitdaging voor de Brusselaars komt pas op de zesde speeldag met een uitwedstrijd tegen Club Brugge. Paars-wit houdt in het klassement nipt Lierse af. De Pallieters kennen een relatief rustig seizoensbegin, maar wachten wel verplaatsingen naar Club Brugge en Lokeren. Club Brugge is de derde van drie clubs wiens aandeel van de eerste zes speeldagen onder 19% ligt. Blauw-zwart krijgt op de derde speeldag een verplaatsing naar Zulte Waregem voor de kiezen en krijgt nadien ook nog Anderlecht op bezoek.

De ene ronde is de andere niet

De voor iedere club berekende waarden staan daarnaast ook toe om de moeilijkheid van de heenronde met die van de terugronde te vergelijken. Hoewel iedere club zowel in de heen- als de terugronde precies één keer tegen iedere andere club speelt, kan de moeilijkheid van de twee ronden sterk verschillen. Een club die in de heenronde op bezoek moet bij alle traditionele topclubs zal immers een aanzienlijk gemakkelijkere terugronde kennen waarin het al deze clubs in het eigen stadion ontvangt.

	Volledig seizoen	Heenronde	Terugronde	Percentage heenronde	Percentage terugronde
Standard	13524	6947	6577	51.37%	48.63%
Racing Genk	13825	7087	6739	51.26%	48.74%
Anderlecht	13539	6915	6624	51.07%	48.93%
Cercle Brugge	14226	7257	6970	51.01%	48.99%
Moeskroen-Péruwelz	14179	7190	6989	50.71%	49.29%
Waasland-Beveren	14198	7158	7040	50.41%	49.59%
Club Brugge	13537	6804	6734	50.26%	49.74%
Westerlo	14205	7113	7092	50.07%	49.93%
Charleroi	14133	7070	7063	50.02%	49.98%
Lierse	14207	7106	7101	50.02%	49.98%
Lokeren	13765	6856	6910	49.80%	50.20%
KV Kortrijk	14001	6901	7100	49.29%	50.71%
AA Gent	13934	6836	7098	49.06%	50.94%
KV Oostende	14145	6936	7209	49.04%	50.96%
Zulte Waregem	13701	6660	7041	48.61%	51.39%
KV Mechelen	14125	6651	7474	47.09%	52.91%

De bovenstaande tabel toont welk aandeel beide ronden hebben in de moeilijkheid van het volledige programma van iedere club. Vice-kampioen Standard heeft de moeilijkste heenronde met onder andere verplaatsingen naar Lokeren op de zesde speeldag, Club Brugge op de tiende speeldag, Anderlecht op de twaalfde speeldag en Racing Genk op de vijftiende speeldag. Racing Genk, Anderlecht en Cercle Brugge zitten de Luikenaars op de hielen en kennen het zwaartepunt van hun programma ook in de eerste seizoenshelft. Het programma van KV Mechelen is het minst gebalanceerde van alle clubs. Malinois mag zich verwachten aan een loodzware terugronde met verplaatsingen naar Racing Genk, Club Brugge, Anderlecht en Zulte Waregem.

Geschreven door *Jan Van Haaren*. Bereikbaar op jan.vanhaaren@cs.kuleuven.be.

Oorspronkelijk verschenen op *Vanaf de zijlijn* op 24 juli 2014.

<http://www.janvanhaaren.be/blog/2014/07/24/het-competitiebegin-van-de-jupiler-pro-league-cijfers>

DTAI Sports Analytics Lab
DTAI Research Group
Department of Computer Science
KU Leuven, Belgium

<http://dtai.cs.kuleuven.be/sports>
<http://dtai.cs.kuleuven.be>
<http://cs.kuleuven.be>
<http://www.kuleuven.be>